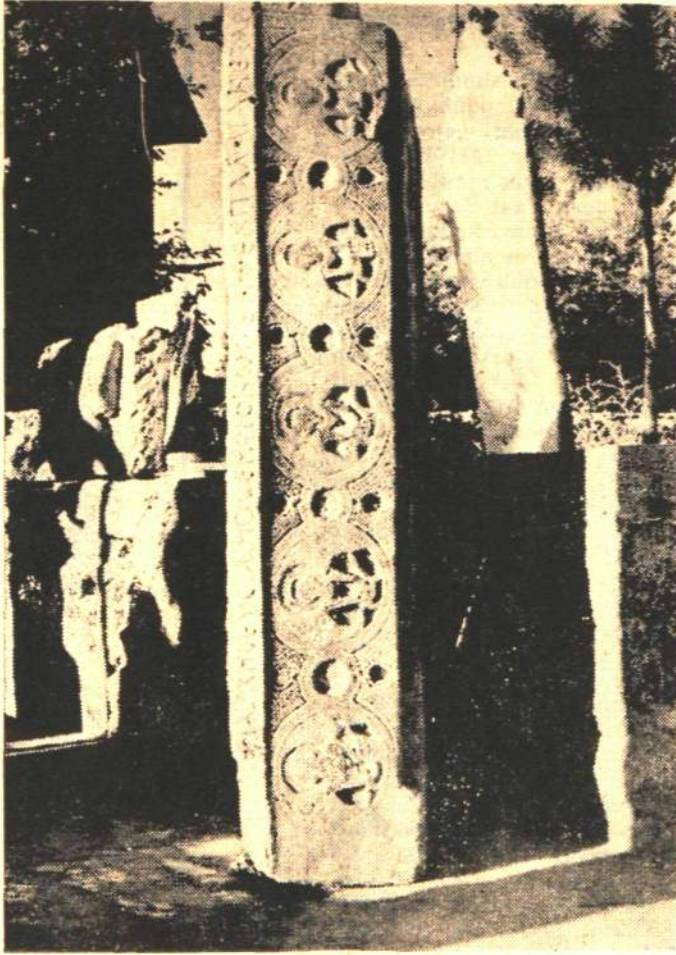

Selçikler köyünde bulunan bir «ikonostasis».

- UŞAK'IN SIVASLI İLÇESİ YAKINLARINDA BULUNAN «SEBASTE» KENTİNİN 10. YÜZYILDA İMPARATOR AUGUSTUS TARAFINDAN KURULDUĞU SAPTANDI. BULUNAN ESERLERLE SELÇİKLER KÖYÜNDE BİR MÜZE KURULUYOR.

“Hülyacı,,
köylüler
Selçikler'de
antik
bir kenti
ortaya
çıkardılar

Yalçın PEKŞEN

Uşak'ın güneyindeki Sivaslı ilçesinin köylerinde bir zamanlar «hülyacı» denen kişiler türemiş. Bunlar geceleri tarlaları kazarak topraktan eski taş parçalarını çıkarır, sık sık köy kahvelerinde beliren ve bu taş parçalarına büyük paralar ödeyen kaçakçılara satarlarmış.

Köylüler arasında «define peşinde» koştukları için «hülyacı» denen bu köylüler satışlardan elde ettikleri paralarla tarla, traktör, otomobil gibi mallar satın alırlar, bu mallara da «hülyacı arabası», «hülyacı tarlası», «hülyacı traktörü» gibi adlar takarlarmış.

1964 yılında bu köylerden toplanmış bazı arkeolojik yapıtların peşine düşen uzmanlar, Uşak'ın Sivaslı ilçesinin Selçikler köyündeki Topal Sadık'ın tarlasına varıyorlar. Yapılan kısa bir araştırma sonunda antik «Sebaste» kenti keşfediliyor. Bulunan eserlerin de bir kilisenin mihrabı önünde duran ve çeşitli azizlerin ikonlarını içeren bir «ikonostasis»e ait olduğu ortaya çıkıyor.

1966 yılında başlayan Selçikler kurtarıcı kazısını yürüten İstanbul Arkeoloji Müzesi Müdürü-

(Arkası Sa. 9, Sü. 7 de)

“Hülyacı,, köylüler

(Baştarafı 1. Sayfada)
rû Nezih Fıratlı «Sivaslı» adının
«Sebaste»den geldiğini söylü-
yor. Verdiği bilgiye göre Isadan
sonra 10. yüzyılda Anadolunun
romanize edilmesi için impara-
tor Augustus tarafından kurul-
muş ve «imparatora sadık» anla-

mına gelen «Sebaste» kenti, Si-
vaslı ile Selçukler köyü arasın-
daki 2 km.'lik bir arazide kurul-
muştur. Bu bölgenin antik Se-
baste kentinin kalıntıları ile do-
lu olduğu da 15 yıl süren kazı-
lar sonunda anlaşılmıştır.

İLK ZORLUKLAR

Nezih Fıratlı bir köyde kazı
yapmanın zorluklarını belirterek
Selçukler köyündeki ilk günleri
ni şöyle anlatıyor:

«Çalışmaların ilk safhasın-
da yaptığımız işi çevre halkı-
na anlatmak pek kolay olmadı.
Köylüler bizi kaçakçılarla bir
tutuyorlardı. Böyle bir kazının
eser çıkarıp satmak dışında
bir amacı olabileceğini düşün-
müyorlardı. Uzun süre bize an-
tika kaçakçıları gözüyle baktı-
lar. Gizli kazıları durdurmamız,
çıkarıları bozulan antika kaçak-
çılarını da kızdırmıştı. Onlar da
köylüleri kışkırtıyorlardı. Ancak
iki sene sonra köylülerin fikir-
leri yavaş yavaş değişmeye baş-
ladı. Hatta o kadar değişti ki,
kazıda elde edilen eserleri İs-
tanbul'a götürmek istediğimde
bana karşı çıkarak «Bunlar mü-
zeyeye konulacaksa müzeyi bi-
zim köyümüzde yapın. Herkes
bunları burada görsün» dediler.

Nezih Fıratlı önceleri köyde
müze kurulabileceğini pek um-
muyor. Fakat eski eserlere sa-
hip çıkmaya çalışan köylüleri
de kırmamak için, zor kullanma-
maya karar veriyor. Bu olay-
dan sonra köylüler boş durmu-
yorlar. Çıkarılan eski eserler
köy camisinin yanındaki bir o-
dada beklerken, sırasıyla Eski
Eserler ve Müzeler Müdürlüğü-
ne, Kültür Bakanlığına, Uşak
valiliğine başvurarak köylerine
müze yapılması isteğini süre-
kli yineliyorlar. Sonunda Uşak
müzesinin tamamlanmasından
sonra Selçukler'de de bir mü-
ze yapılmasına karar veriliyor
ve temeli 1977 yılına atılıyor.

BULUNAN YAPITLAR

Selçukler'de 15 sene süren ka-
zılar sonunda 10. yüzyıla ve or-
ta bizans çağına ait bir bizans
kiliseler gurubu bulunmuştur.
Bu kiliselerde bulunan renkli
cam kakma ikonlar Avrupa sa-
natına kaynak oluşturacak ö-
nemdedir. Köyün çevresindeki
tümülüslerde çok sayıda anıt
mezar bulunmuş, birçok kilise
eşyası çıkarılmıştır. Fakat Fı-
ratlı'ya göre bulunan eserlerin
en önemlisi hiç bozulmamış bir
vaaz kürsüsü (ambon)'dur.

KÖYDE YAŞAM

Selçukler ve çevresindeki et-
nografik çalışmayı yürüten uz-
man Nazan Tapan köylülerin
yaşamında ilginç özellikler keş-
fetmiş bulunuyor. Örneğin ana-
dolu köylerinde rastlanmaya-
cak ölçüde misafir odası bulu-
nuyor Selçukler'de: 17 tane. Bu
odalarda köye gelen yabancılar
ağırlanıyorlar. Bayram günlerin-
de köyün erkekleri odalardan
birinde toplanarak bayramlaşı-
yorlar. Toplu halde yemek yie-
yorlar. Köy kadınlarının doku-
dukları kilim, heybe torba gibi
eşyalar eski bir geleneğin izle-
rini taşıyor. Aynı köyde özgün
tahta işçiliği gösteren bir kaç
ev bile bulunuyor.

Uzmanlara göre bütün bu bu-
luntular, Selçukler köyü halkı-
nın eski bir uygarlığın izlerini
taşıdığını ve büyük bir olasılık-
la Selçuklar soyundan geldikle-
rinin kanıtını oluşturuyor.